

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 11. januarja 2018 - Leto XXVIII, št. 2

stran 2-3

KAR NI NAPISANO, JE NA FOTOGRAFIJAH

PREJK GEZERO PREKMURCOV...
stran 4

»BAUG VAS MA RAD ...«
stran 10

PREJK MÜRE, PREJK DRAVE, PREJK SAVE
stran 9

Kalendarge

Že duga desetletja je vejndrik Porabski koledar (prva Slovenski eške pred tistim pa Narodni koledar) tista publikacija, stero lidgé najbolje čakajo (so najbolje čakali?) pred svetki. Vej so pa tau knjige, stere pišejo od nas pa za nas. Pa je pišem mi sami (tö).

Najprva je bijo *Narodni koledar/Ljudski koledar*. Tau eške v tistom časi, gda smo Slovenci eške nej meli svoje organizacije, liki smo bili vküper s Srbi pa Hrvati pod takzvanoj Demokratičnoj zvezi južnih Slovanov (Magyarországi Délszlávok Demokratikus Szövetsége). V tom skupnom kalendari je največ pisalo o Hrvataj pa Srbaj, prauti konci knjige je bilau par listov »Za naše Slovence«. Zatok pa toga kalendara nej bilau tak dosta v Porabji, kipüvali smo ga tisti, steri smo bili v kakšnojkoli formi povezani s tau organizacijo v Budimpešti. Ali smo bili njene kotrige ali smo pa bili v kakšnoj slovenskoj kulturnoj skupini.

1986. leta se je naraudo Slovenski koledar, prvi koledar, steri je bijo samo za Slovence in samo o Slovencej. Ka bi Slovenci meli svoj ejkstra koledar, se je največ trüdila Irena Pavlič, stera je tistoga ipa delala kak sekretarka na Demokratičnoj zvezi. Cajti so tö primerni bili, ka smo se Slovenci začnili na svoje nogé postavlati, vej pa v družbi (társadalomban) so se tö začnili demokratični procesi. Prvi samostojni slovenski koledar je bijo v veliko veselje lidam. Spominam se, ka sva ga s padaškinjo Katarino Hirnök odavale Slovencom v Varaši, dapa tau tak, ka sva ojdle od iže do iže. Vseposedik, gde so bili doma Sovenci, so naja lepau gorprijali, nej samo ka so brezi rejči küpili koledar, liki so naja ponidili s pijačo pa gestijom, tak ka sva največkrat en zadvečerek samo 4-5 iž gorpoiskale.

Urejanje pa vödavanje Slovenskoga kalendara je 1991. leta prejkvzela nauva slovenska organizacija Slovenska zveza, sámó delo so pa opravljali pa eške opravljajo njeni sodelavci pa sodelavci uredništva naši novin. Od tistoga mau dobijo koledar tisti, steri majo prštölane naše novine, kak en tau knjižnoga dara. Prinesé njim ga »poštaš«, nejga več odavanja od iže do iže, nejga brblanja pri palinki ali kupici vina, zatok pa bole malo vejmo, ali ste ma bralci radi ali nej. 2006. leta je koledar daubo nauvo formo pa menje tö, njegvo urejanje je od mené prejkvzejo Karči Holec, steri ma je dau menje Porabski koledar.

Članke, prispevke, pisanja dobiti za koledar, je nigdar nej naléki šlau, vej smo pa Porabci nej o tom irešnji, ka bi radi pisali. Dapa če človek gleda stare kalendare, vidi, kelko, med njimi preprasni, lidi je pisalo zanga. V zadnji lejtaj je vsigdar bole težko nagačati tiste tö, sterim je pisanje nej težko, sterim – bi leko napisala – pisanje dá krü – med njimi sem sama tö – zatok je vse menje porabski pa vse več prekmurški avtorov. Nej me naaupek razmeti, tau, ka Prekmurci pišejo v naš koledar, je nej baja. Liki če mi tau štjemo, ka Porabski koledar pá naš bau (za nas bau, o nas bau), moramo malo bole flajсно vcujstaniti pa s pisanji pomagati uredniki. Naj tak bau pri Porabskom koledari 2019!

Marijana Sukič

Porabski koledar 2018

KAR NI NAPISANO, J

Priznam, všeč mi je odločitev urednika Karla Holeca, da toliko strani ali še več kot tekstom nameni fotografijam, ki so nastale med letoma in ponazarjajo življenjski utrip Slovencev na Madžarskem, zlasti v Porabju pa tudi v Sombotelu in v Budimpešti. Menim, da je uredniku uspelo ohraniti ravnotežje med besedo in fotografijo in da niso prikrajšani tisti, ki radi predvsem berejo, in oni, ki radi pogledajo tudi fotografske zapise. Zato velja, da kar ni napisano, je na fotografijah in tudi obratno ali pa se pisno sporočilo in vizualna podoba prepletata. Za 2017 v kejpaj je sodelavka urednika Biserka Bajzek zbrala 515 fotografij in jih opremila s teksti. Podobno prepletanje velja tudi za narečno, *domanjo-porabsko* in knjižno besedo, kar je vse od leta 1986, ko je izšel prvi Slovenski, zdaj Porabski koledar, njegova stalnica, tudi dobro sprejeta med bralci. Zbornik je izšel v 700 izvodih, fotografije je prispeval urednik, ilustracije Marija Kozar, izdala pa Zveza Slovencev na Madžarskem. Urednik je ohranil tudi dosedanje prakso pri ilustraciji posameznih mesecev: kakor je lani objavil fotografije ptic, so dobili tokrat prostor metulji. Tekstovni del začenja generalni konzul dr. Boris Jesih s člankom 25 let meddržavnega sporazuma med Slovenijo in Madžarsko o urejanju položaja manjšin. Avtor ugotavlja: »Kot vsaka druga stvar je tudi sporazum očitno potreboval čas, da so se njegovi rezultati začeli kazati v taki meri, da danes lahko rečemo, da gre za moderen instrument urejanja med-

ržavnih odnosov, predvsem pa je preko njega oziroma preko delovanja mešane komisije možno uspešno obravnavati in tudi predlagati rešitve za vsa odprta vprašanja tako madžarske skupnosti v Sloveniji kot slovenske

začeti, kajti novinarskih izkušenj ni imela. Že naslednje leto (1993) je dobila sodelavko Andrejo Kovács, ki je kot novinarka delala pri Slovenskih utrinkih do zaposlitve na slovenskem generalnem konzulatu. Sicer pa je bilo pri televi-

na Madžarskem. Še več, prepričan sem, da je sporazum lahko vzor tudi za druga okolja, kjer živijo narodne manjšine.» In še: »Bistvenega pomena je, da imata pri oblikovanju priporočil, ki jih mešana komisija predlaga obema vladama, odločilno vlogo obe manjšini.« Generalni konzul tudi našteje rezultate, ki so plod sporazuma in opozori na naloge, ki jih bo potrebno uresničiti. V razdelku Porabje se je Dušan Mukič pogovarjal z Ibolyo Dončec, urednico Slovenskih utrinkov, o četrtoletja slovenskega televizijskega magazina. Sogovornica že v prvem odgovoru izpostavi, da bi bilo brez pomoči dveh kolegov, Marijane Sukič in Ernesta Ružiča, zelo težko

ziji enako kot pri časopisu in radiu: najprej skupni mediji za Slovence, Hrvate in Srbe. Do tedaj je bila za tri t. i. južnoslovanske manjšine skupna oddaja *Naš ekran*, ki so jo pripravljali v Pécsu. Nastajanje oddaje, tako odgovorna urednica, so spremljali različni problemi, ki so jih sproti reševali: priprava vsebinskega koncepta oddaje, pomanjkanje ustreznih tem, vprašanje, o čem poročati iz Slovenije, tehnično področje in še marsikaj drugega. Po odhodu Andreje Kovács in po študiju v Ljubljani je postal sodelavec Dušan Mukič. Če poenostavim: Slovenski utrinki so se v četrtoletja uveljavili in postali priljubljena oddaja na Madžarskem in tudi v Sloveniji, kjer jih objavlja TV Slovenija. Prispevali so pomem-

E NA FOTOGRAFIJAH

ben delež pri seznanjanju z življenjem Slovencev tako na Madžarskem kot v Sloveniji, vseskozi vzpodbujajo ohranjanje jezika in kulture, v njihovi produkciji so bili pripravljene številni odmevni dokumentarni filmi. Še nekaj besed o žel-

jah: »Že nekaj let govori-mo tudi o tem, da bo treba pritegniti osnovnošolce ali gimnazijce. Vendar nam to do zdaj ni uspelo. Mogoče se bomo morali sprijazniti tudi s tem, da bomo Porabce spraševali v madžarskem jeziku in jih v slovenščini podnas-lavljali ... Kljub vsemu upam, da bo v prihodnosti v Porabju še nekaj zavednih Slovencev, ki bodo še naprej ohranjali porabsko govorico in kulturo ter jo predali naprej zanamcem.«

O obisku Ljutomerčank v Porabju piše Marta Sever, o vsakodnevni poti v Porabje in o izobraževanju Nino Gumilar, asistent v dvojezičnih šolah. Pisec razkriva številna pomembna vprašanja o učenju slovenskega jezika in opozar-

ja na naloge. Samo tole, še kako zgovorno spoznanje: »Šola mora biti šola, šola mora zahtevati, v šoli se je treba učiti. To morajo vedeti otroci, starši in pedagogi.« Višja svetovalka mag. Valerija Perger je opisala svojih petindvajset porabskih let. Čustven in kritičen zapis zaključuje: »Neskončno rada imam Porabje, zato čutim dolžnost, da mu nastavljam ogledalo ... Morda pa bo kdaj podoba v njem lepša, kot je danes... Rada vas imam.«

Da sta v našem lejpom Porabju dva delavna človeka, piše Vera Gašpar. 20-letnico ustanovitve Državne slovenske samouprave v Sombotelu opisuje Marija Kozar Mukič in predstavi aktivnosti Slovencev v županijskem središču. »Sombotelski Slovenci smo v preminauči dvajseti letaj gratali edna veuka držina. Radi smo bili, kda je prišla k nam „žlata“ iz Porabja pa Slovenije in smo tudi mi leko šli k njim. Vüpamo se, ka eške par lej mo se leko eden z drugin slovenski pogučavali.« Ista avtorica piše tudi o sombotelskem skanzenu-muzeju na prostem, v katerem je tudi slovenska hiša, v kateri so doslej pripravili 60 odlično obiskanih dogodkov.

Judita Pavel Simon piše, kje je nekoč hodil njen oče dr. Avgust Pavel. Član-ka Begunci iz Madžarske v Sloveniji in prispevek Porabje sredi dvajsetega stoletja je napisal Franc Kuzmič. Ernest Ružič je analiziral nastanek in vlogo porabskega knjižnega daru od začetkov pred dvajsetimi leti do danes, do knjige v knjižni zbirki Med Rabo in Muro (Milan Vincetič, *Luna na mesecu* – *Luna na mejseci*). Akoš

Dončec se s prispevkom *Gda je boug v roke vzeu ilojco*, spominja svojega starega očeta, vsem znane- ga lončarja Karla Dončeca na Verici. »Lejko pravijo, ka je trditev pristranska, dapa Karel Dončec je biu najvekši Porabec. Dokeč je un živo, je odilo veliko lüstva v Porabje. Vsi so ščeli videti staroga lončara, šteri je biu nej samo velki künštler, liki prija-zen človek tütj.«

V razdelku *Ljudje in usode* so avtorji Andreja Korpič, Erika Glanz, Klara Mešič, Olga Gutman, Vera Takač in Aleksander Ružič. Na straneh *Literatura* je Dušan Mukič objavil prepesnitev balade iz madžarščine v porabsčino *Staroga dovca siroute* Jánosa Aranya, Milan Vincetič je prestavil iz slovenščine v porabsčino pesmi svojega kolega Jožeta Ternarja iz zbirke *Sejalec-Sejač*. Tu objavljajo še Metoda Perger, Milan Zrinski, Milan Vincetič in Ernest Ružič. Poglavje *Za duge zimske večere* začenja Ana Novak, nadaljujejo Andreja Korpič, Frančiška Novak, Marta Sever, Irena Šrajner, Jolanka Žibrik, Klari Mešič, Majda Klement, Otilija Gider, Miki Roš in Štefan Žibrik.

V poglavju *Nika za smej pa* objavljajo Karel Kranjec, Lojze Kozar ml. (*Nebeški ograd*) in Vera Gašpar (*Naša mlada leranca*). V knjižnem daru je kot dvajseta jubilejna knjiga zbirke *Med Rabo in Muro Luna na mesecu/Luna na mejseci*, v kateri je natisnjenih šestnajst kratkih zgodb Milana Vincetiča, pripovedovanih z otroške perspektive.

Ernest Ružič
Foto: K. Holec

V Porabji se dela novi film

Že v avgustu preminoučoga leta so na Gorenjom Siniki pa skur po cejlom Porabji začnoli nekšni možakarge kaulakvrat ojditi. Nika so kejpali, lidi gor iskali pa se na velke zgučavali. Brž se je zvejdlo, ka de se po dukšom časi

Producent Miha Černeck pa režiser Matjaž Ivanišin na gorenjesinički poštiji

v Porabji znouva novi slovenski film redo. Potejm je ta ekipa vsikši mejsce tadale ojdla na Gorenji Sinik, že so za probo tak malo gor gemali pa audicije (szerepló válogatás) meli. Zdaj v novom leti pa se je delo že začnolo. Zagnouk se film zove Meša za mrtveca, leko, ka de se na gesen, gda zgotovleni bou, vcejlak ovak zvau. Kak povejdano, film se je delati začno. Najprva dva kedna na Gorenjom Siniki, potejm deset dni v Maribori. Na sprtolejt de se pa vse kaulakvrat po Porabji slejgnje gor gemanje (snemanje) zgotovilo. Parpovejst od filma nam guči, kak sta dva brata v življenji vcejlak raznok odišla. Eden je v varaši v Sloveniji ostano, drugi pa je doma kak stari pojep svoja dneva tak ali ovak živo. Kuman smrt domanjoga brata njiva znouva vküper pripela. Film režejra *Matjaž Ivanišin*, v filmi do zvün *Milivoja Mikija Roša* zvekšoga domanji, porabski lidge špilali. Eške tou trbej prajti, ka ide za slovensko-češko kooperacijo, pejneze iz Slovenje je dau Slovenski filmski center. Producent *Miha Černeck* je obečo, ka de se premiera filma v Porabji zgodila.

Uredništvo

porabje.hu

PREKMURJE

Nauvo leto

Tüdi Prekmurci smo skočili v nauvo leto 2018. Največ lüstva je slavilo doma, za zidino svojoga rama, eni tüdi po krčmaj in restavracijaj, bili pa so tüdi takši, steri so slavili zvüna. Največ lüstva je prišlo v središče Murske Sobote, gé je že duga leta silvestrovanje, na sterom je ob spremljavi glasbene skupine Blue Planet popejvala prekmurska pevka (doma je iz Petanjec) Nika Zorjan, stero so glyj na zadnji den leta 2017 poslušalci radia Murski val vöodabrali za Pomurko leta 2017. V 27. izbori sta bila za Pomurca preminaučoga leta vöodabrana brata Dušan in Damijan Rajh iz Ljutomera, steriva uspešno nadaljujeta delo v držinski firmi Avto Rajh. Deset minut pred polnočjo je vse, steri so prišli pred zidino pošte, nagučo tüdi soboški župan Aleksander Jevšek, pauleg toga pa je - tau je zdaj že tüdi tradicija - zapopejvo znano pesem Alfija Nipiča Silvestrski poljub.

Bole zdravo so silvestrovali v Lendavi, gé je že neka lejt tradicija, ka dejo lidge na zadnji den leta zadvečerek prva na pohod od središča varaša do stolpa Vinarium in nazaj. Od 250 tistih, steri so šli na pohod, jih je neka ostalo v varaši, gé je lüstvo daleč v nauč zabavala pevka Nina Donelli. V obej varašaj pa ške v marsikateri vesnici je ob pounači »gorelo« nebau zavolo raket in vse druge pirotehniko, stero so lidge poslali v luft.

Nej pa so v Prekmurji v nauvo leto skočili samo domanji lidge. Dosta je bilou tüdi turistov, spoj v toplicaj. Največ gostov je prišlo iz Dajčlanda in Avstrije, neka pa tüdi iz Italije, Češke, Rovaške, Rusije in drugih evropskih rosagov.

Naj bo zdravo in srečno nauvo leto 2018!

Silva Eöry

Jože Ružič – skrbnik pomurske planinske poti

PREJK GEZERO PREKMURCOV SPRAVO NA VREJ TRIGLAVA

Pomurje nema velikih bregov, vseeno pa ma že petdeset let svojo planinsko pout. Skrbnik té, gnesden 342 kilometrov duge poti je Jože Ružič iz Gančanov, predsednik Planinskega društva (PD) Matica iz Murske Sobotote, steroga vodi že duga lejta, »zatau brodim, ka bi mogo tau delo pomalek ta njati, nemo pa ta njau brege«. PD Matica, v steroga se najbolje povezüjejo lidgé iz soboške in böltinske občine, ma okauli 370 članov. »V Pomurji mam osem takši društev. Pauleg našoga je v Soboti ške eno društvo, stero se zove Mura, te pa so ške društva v Lendavi, Ljutomeri, Gornji Radgoni, pri Sveti Trojici in Lenarti, nej dugo nazaj pa je bilo ustanovleno ške društvo Goričko Tromeja, stero ma sedež v Gornji Slavečaj. Mi smo jim na začetki malo pomagali s tanačami. Naše društvo je najstarejše, vej pa je bilou ustanovleno 1950. leta,« pove Jože Ružič in cujda, ka PD Matica fejt dobro sodeluje z društvu s cejle Slovenije, ške najbolje pa (že okauli 30 let) s PD Dovje-Mojstrana, s sterim so se pred sedmimi leti ške pobratili. Gnauk v leti se dobijo pri nji na Gorenjskom, meseca februara pa oni pridejo k njim v Prekmurje.

Po rečaj sogovornika so bili med tistimi, steri so dosta napravili za razvoj planinstva v Prekmurji: na böltinskom konci Mirko Baligač – Dimek, v Murski Soboti pa Evgen Titan in Marija Vild, stera je vodila PD Mura: »Vodila sva dve soboški društvu, vseeno pa sva se furt dobro razmela. Njoj se mam zahvaliti, ka sam tüdi lejpi tau Evrope vido. Bili smo v Dolomitaj, v Dajčlandi, na Grossglockneri in Mont Blanci. Te sam meu ške auto „stauenko“, pa si leko mislite, kak

se je bilou voziti v brege, po prelazaj, na več kak dva gezero metrov višine.«

Kak skrbnik pomurske planinske poti skrbi, ka se

Jože Ružič iz Gančanov, predsednik Planinskega društva (PD) Matica iz Murske Sobotote

Prvo paut na Triglavi (prvi z desne strani)

Na Mont Blanci (v sredini), najvišišon bregi v Alpaj

raztalajo častni znaki vsem tistim, steri preodijo cejlo paut. Ta se začne v Murski Soboti in pela prejk Goričkoga pa Ravenskoga na drugo stran Mure do Radene in v Kapelske pa Radgonske gorice. Od tam po Apaškom polji v Slovenske

gorice, do Gomile, stera je najvišiši vrej Slovenskih goric, po tistom se spisti prejk Male Nedelje in se zdigne na Jeruzalem. Od tam se pa pout spisti do Lotmerka, nazaj na Mursko polje, te pa prejk reke Mure do Lendave. Od tam pela ške do Bukovniškoga jezera in Moravskih Toplic in nazaj do Murske Sobotote: »Ge sam tau paut preodo gnauk cejlo in ške gnauk na pau. S piciklinom pa sam jo prevozo najmenje trikrat. Vsakšo od naši društev skrbi na svojom tali za tau pout, ka je furt dobro označena. Cejla pout ma 38 kontrolnih točk, nazadnje smo jih cujdali na Sotinskem bregi, steri je s 418 metri najvišiši breg v Prekmurji, in v Cerkvenjaki. Po slovenski osamosvojitvi smo ške cujdali kontrolno točko na Tromejniki. Leko povem, ka mam zdaj strašno veliko željo, ka bi se slovenska planinska pout, stera se zdaj začne v Radvanji pri Maribori, potegnola na naš konec, glyj do Tromejnika.«

V Gančanaj nega bregov, zatau me je zanimalo, ka je bilou »krivo«, ka Jože Ružič tak rad odi v brege. »En moj planinski pajdaš rad pravi, ka bi rad ti, Marko, če pa maš največši breg tikev,« s smejom na lampaj pove in raztolmači, ka

je prvo paut na malo vekši breg šau v osnovni šauli, gda so 1957. leta šli na šolski izlet: »S pajdašom Stankom Srešom sva zrankoma, škoniki so še spali, rano stanola in sva šla gor na breg, 979 metrov visiki Boč. Gda sva doj prišla, so sošolci že tüdi stanoli, in te sva ške gnauk njih pelala na vrejek. Tau je bila moja prva planinska tura.«

Po tistom je prišlo ške več takši poti in te se je včlano v PD Matica. V tistom cajti je dosta odo v brege tüdi s famijlo, trejmi mlajšami in ženo, s sterimi so »dali praktično vse slovenske brege skauz, tüdi tiste najvišiše«. Kesnej je napravo tečaj za planinskoga vodnika, veseli pa je, ka ma njihovo društvo zdaj že okauli 15 takši vodnikov, pa tüdi neka mentorov na šaulaj, čiglij bi jih radi meli ške več, ka bi te leko ške bole potegnoli več mladih v brege: »Najbole nam uspevle na püconskoj šauli, gé majo furt kakšoga škonika, steri rad odi v brege. Tam se je celou zgoudilo, ka so mlajši, tüdi te, gda so zgotovili šaulo, ške naprej odili na planinske izlete, stero je organizerala šaula.«

Jože Ružič je sam nikdar nej meu velke želje, ka bi šau na velke brege vö z Evrope: »Naši člani so bili na Kilimandžari v Afriki, po Andih v Južni Ameriki so odili, pa tüdi v Himalaji so bili. Za mene je biu Mont Blanc, té dobri 4800 metrov visiki breg, zadosta. Fejt fontoško je, ka človek v bregaj ne preceni tistoga, ka sam lada. Najvekše zadoščenje mi je, ka sam Prekmurcom odkri-vo gorski svet. Leko se pohvalim, ka sam prejk gezero Prekmurcov spravo na vrej Triglava. Med njimi je bilou tüdi dosta dece.«

Silva Eöry

Fotografije: osebni arhiv

Slikarska kolonija Primož Trubar

UMETNIŠKO OBČUTENJE PANONSKEGA PROSTORA

Slikarska kolonija Primož Trubar spada s triindvajsetimi leti med starejša in v kulturnem prostoru uveljavljena družjenja slovenskih in tujih, zlasti zamejskih likovnih umetnikov. Dela s kolonije, ki je vseskozi v Moravskih Toplicah, so predstavljena v soboški Pokrajinski in študijski knjižnici. Letošnjega družjenja in ustvarjanja so se udeležili: Elisabetta Bacci iz Trsta, Ana Cajnko, Mateja Če-

testantskega društva Primož Trubar (prekmurska podružnica, občina Moravske Toplice in Evangeličanska cerkev v Sloveniji so pripravili kolonijo) Matjaž Gruden je pohvalil delo organizatorjev in izpostavil, da so podružnice v Sloveniji zelo aktivne. Opozoril pa je na neprimeren odnos države do Raščice, rojstnega kraja Primoža Trubarja, kjer si že dolgo in do zdaj neuspešno pri-

torej treba jemati kot prispevek k sprejemanju Primoža Trubarja kot ene ključnih oseb iz zgodnje slovenske etnogeneze in tudi slovenskega evangeličanstva. Slovensko evangeličanstvo, ki je čudežno preživel in še živi v delu Prekmurja, je bilo dolga desetletja nekaj obrobnega in ni in ni moglo stopiti preko Mure v širšo slovensko zavest.

Po nepopolnih podatkih je doslej v slikarskih kolonijah Primož Trubar ustvarjalo blizu sto akademskih slikarjev, kiparjev in fotografov iz Slovenije in nekaterih evropskih držav (Avstrija, Nemčija, Rusija), ki so predvsem v slovenskem prostoru pustili sto likovnih umetnin. Del le-teh je tudi v stalni zbirki murskosobo-

ške Galerije. V pregledu dvajsetih kolonij je Franc Obal poudaril, da je umetniškemu vodji Slikarske kolonije Primož Trubar, akademskemu slikarju Nikolaju Beeru, »uspelo pritegniti pomembne slovenske in tuje sodobne likovne umetnike, ki so s svojim uveljavljenim likovnim izrazom dodali še svoj pogled na Prekmurje, na ravninske, obmurske in goričke pejzaže, razmišljanja o propadajoči kulturi, izginjanju vasi in propadanju arhaičnega sveta.« Tako je tudi v zdajšnjem, tretjem desetletju Slikarske kolonije Primož Trubar Moravske Toplice.

*Tekst in fotografija:
Ernest Ružič*

Iz cikla Prelomi Elisabette Bacci iz Trsta, v katerih je odsev duhovne plati slikarkinega občutja panonskega prostora v zemeljskih rjavih, sivih, zelenih, modrih in vijoličnih barvnih odtenkih. Nikolaj Beer, strokovni vodja kolonije, je avtor slike »Staro deblo, ki ga lahko uvrstimo,« tako Franc Obal, »v ciklus drevesnih debel, ki simbolizirajo eksistenčno stanje slikarjeve pokončne drže in zakoreninjenosti v svet Goriškega.«

pin, Dušan Fišer, Keiko Miyasaki, Japonka, ki živi v Sloveniji, Tone Saifert, Jože Vrščaj in Nikolaj Beer kot dolgoletni strokovni vodja in akademski slikar – ustvarjalec.

V priložnostni zloženki, ki je pospremila razstavo, je umetnike, predvsem pa njihova dela, predstavil umetnostni zgodovinar, mag. Franc Obal. Ob odprtju razstave je poudaril, da so doslej v mednarodni slikarski koloniji Primož Trubar nastala številna kakovostna likovna dela, ki so obogatila ožje prekmurski in tudi slovenski ter zamejski kulturni prostor. Z vsebino se na umetniški, likovni način dotikajo prostora, v katerem nastajajo in v katerem živijo, se ohranjajo. To velja tudi tedaj, ko naslovi likovnih del neposredno ne opozarjajo na prekmurski prostor, v katerem so nastala. Potrebno se je približati in razumeti dela, kot je cikel Prelomi Elisabette Bacci ali Netz Dušana Fišerja.

Predsednik Slovenskega pro-

zadevajo za ureditev rojstne hiše najpomembnejšega slovenskega reformatorja, ki je v narodovo zgodovino prispeval prvo knjigo v slovenskem jeziku. Na novo so podružnico PD Primož Trubar ustanovili v Mariboru, ki jo vodi Vladimira Mesarič, zastavila pa si je pester program.

Pomen slikarske kolonije Primož Trubar je predstavljen v monografiji, ki je izšla ob njeni dvajsetletnici, ko je bila v soboški Galeriji pregledna razstava. Tedanji predsednik Slovenskega protestantskega društva Viktor Žakelj je v monografijo zapisal, da je kolonija afirmirala Primoža Trubarja, »ki je bil vse do formiranja Slovenskega protestantskega društva nekako v senci velikega Luthra, kajti prekmurski evangeličani so bili do tedaj izključno „luterani“, ne pa „trubarjanci“, kot bi znala reči vidna članica našega društva (po veri evangeličanka), žal že pokojna Violeta Mesarič. Organiziranje slikarske kolonije je

V vlogi Miklósa Toldija Krištof Časar

Monostrski gimnazijci so po filmu na podlagi epske pesnitve Sándorja Petőfija pripravili nov film iz epske pesnitve Jánosa Aranya. Snemati so ga začeli spomladi 2017, končna verzija se je pripravila en dan pred premiero. Režiserka dr. Gömbös Sándorné je povedala, da so največ pomoči – ob pomoči prijateljev in znancev – dobili od monostrske televizije (Gotthárd TV).

Glavnega junaka Krištofa Časarja, ki je doma iz Sakalovcev, smo vprašali, ali ni bil pretežek mlinski kamen, ki ga Mikós Toldi vrže med vojaške. Kot je v šali povedal, toliko težek je bil, kot koliko težko ga je vrgel. Po njegovem so bili tudi nepričakovani dogodki med snemanjem, recimo, ko so začeli snemati prizor ob jezeru Hársas, naenkrat se je tam ustavljal avtobus, iz njega pa se je vsula skupina otrok ...

Film si lahko ogledate v nadaljevanjih na programu monostrske televizije.

*L.R. Horváth
Foto: Ildikó Fáberty*

ŽELEZNA ŽUPANIJA

400 milijonov forintov za cerkev

Za najboljša potrebno obnovo je 400 milijonov forintov dobila Sombotelška škofija za cerkev Srce Jezušovo v Kőszegu. Med dvöma svetkoma se je uradno vönapiso tisti sklep, gde vlada s 400 milijauni forintov podpira Sombotelško püšpekijo, aj se leko en tau cerkve obnovi v Kőszegu. Tau odločitev so pozdravili škof dr. János Székely, Vilmos Harangozó, župnik v Kőszegu pa Péter Ágh, poslanec v parlamentu. Obnavljanje je že fejest potrebno bilau, zato ka s tejm se edna najlepša zidina obnovi, olepša v Kőszegu. Pred odločitvijov so dosta lobirali tisti, steri so, tak povedano, malo skrjej bili pri ognji. Sombotelški škof je tapravo, ka je streja na cerkvi v fejest lagvom stanji, s starimi črpnjami je pokrita pa že na več mejstaj prejkpiščava vodau. Zavolo tauga trbej cejli rušt mejniti, zato ka stari je že vse prki grato. Kak je voda prejk streje kvapila, se je že plafon tö začno močati, zavolo tauga je že fejest sila bila, aj se kak najprvin delo pa obnavljenje leko začne. Sombotelška škofija bi sama iz svoje moči, iz svoji pejnež tau obnovo nikdar nej mogla naredti, je pravo škof. Že edenajset lejt se na tejm trüdim, aj nekak že pomaga pri tejm, aj se streja na nauvo leko pokrije, je pravo župnik cerkve Vilmos Harangozó. Tau je fejest potrebno, zato ka je ta cerkev v rosagi edna najlepša pa dragocena zidina.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Predor Karavanke bo dobil drugo cev

V letu 2018 naj bi stekla gradnja druge cevi avtocestnega predora Karavanke med Slovenijo in Avstrijo. Dograditev edinega enocevnega predora na slovenskem avtocestnem omrežju bo sočasno potekala na slovenski in avstrijski strani ter bo trajala pet let. Investicija na slovenski strani bo presežala 180 milijonov evrov. Načrtovana prostorska ureditev na slovenski strani meje namreč obsega gradnjo nove predorske cevi v dolžini 3.546 metrov. Slovenija in Avstrija sta lani za projekt izgradnje druge cevi predora pridobili evropska sredstva v znesku 7,5 milijona evrov. Evropska komisija je namreč projekt prepoznala kot pomemben korak, ki bo odpravil veliko ozko grlo in hkrati zagotovil višjo stopnjo varnosti prometa skozi predor, ki je najdaljši slovenski cestni predor. Od portala do portala meri 8.019 metrov.

Trinajst dela prostih dni

V letu 2018 bodo vsi dela prosti dnevi med tednom, velikonočna in binkoštna nedelja pa kot vedno padeta na nedeljo. To pomeni, da bo v letošnjem letu trinajst dela prostih dni. Po 1. in 2. januarju bo prvi dela prost dan Prešernov dan, 8. februar, ki bo v četrtek. Velikonočni ponedeljek bo kot vedno na ponedeljek, tokrat 2. aprila. Dan upora proti okupatorju, ki se praznuje 27. aprila, bo na petek, praznik dela 1. in 2. maja pa na torek in sredo. Dan državnosti, ki ga Slovenija obelžuje 25. junija, bo na ponedeljek, Marijino vnebovzetje, 15. avgusta, pa na sredo. Jeseni bo prvi dela prost dan dan reformacije 31. oktobra, ki bo na sredo, dan spomina na mrtve 1. novembra, pa bo na četrtek. Božič bo v letu 2018 na torek, ter končno dan samostojnosti in enotnosti, ki se praznuje 26. decembra, na sredo.

DREJVGE SADITI MORAŠ SKAUS

Kak sem na pametnom telefoni isko nišo ime, stero se z v-jem začne, malo sem vejn nika mimo poklačo, pa Vladoja Smodiša mi je völičo iz Otovec. Že sem znauva sto probati, dapa tak sem mislo, ka dobro je tau tak, tau je vejn tak moglo biti, ka moram pozvati Smodiša. Vejpa že več lejt sem ga nej vido pa nej čüjo od njega nika. Prvin, že vejndrik več kak deset, petnajset lejt nazaj, sem ga na keden večkrat vido. Zato ka on je nam pomago, najbola na števanovskom tali, gda smo posadili djablane. Pomago nam je, ka pa kak trbej v sadovnjaki delati. Tau je dobro, ka zdaj ma več nej trbej odti, zato ka »učenci« so se že navčili, kak se dela v sadovnjaki, dapa po drugom kraji bi zdaj že zato dobro bilau si sest, spiti eden dober špricer pa si malo kaj taprajti. Tak sem ga te pauzvo pa eden deževen pondejlek sva se malo pogučavala, nika za novine, nika pa samo tak.

- *Vlado, ka je s teuv, ka je kaj nauwoga pri vas?*

»Leko bi pravo, ka vse je po starom, samo je nej tak, zato ka sem že v penziji. Zdaj me veseli, ka sem malo sé prejk k vam prišo, zato ka že rejsan bola rejdko se srečuvamo. Ge nikak mam v sebi, ka rad pomagam, kak je tau bilau pred lejtami, gda smo tü djablani sadili, potistim pa sem vam še dugo lejt pomago tak strokovno, bola bi pravo, prijateljsko. Dobre stike sem emo, te še s prvim generalnim konzulom tö, z Zlatkom Muršecom, šteri je tau vse podpiro moralno, pa ranč tak s predsednikom DSS Martinom Ropošom. Na te so prišli drügi konzuli pa drugi projekti, pa te tau je tak malo zadaj ostalo. Kak si pravo, že

ste se vönavčili malo tau sadjarstvo pa ne nücate že telko pomauči. Doma že tü 26 lejt mam sadjarsko društvo, gde sem predsednik pa ovak tü

Vlado Smodiš

vse strokovno rihtam delo pa pomagam, če me zovejo. Ge sem biu vsigdar taši domači do Porabcov, ranč tak v besedi, vse njim se po

pogledneš, kak gda samo po telefoni, ka slišiš ali prebereš, ka ti piše. Čast mi je, ka sem letos za svojo sadjarsko delo na občinskem prazniku v

Püconci daubo priznanje, zato ka s tem so cenili mojo delo pa vejš, ka si delo, tau je dobro.«

- *Kak zdaj vsakšo leto, zdaj ste tö meli razstavo djabok pa grüšk?*

»Zdaj smo meli slabo leto glede na sadja, zavolo vrejmena, samo smo pa zato meli itak dosta grüšk pa djabok na razstavi. Največ smo najšli

po Štajeri, pa bile so iz Porabja tö, samo tau je tak, če kaj škeš meti, te moraš iti za tejm, domau ti edna djaboka ne pride.«

Vsakšo leto se pripravi razstava iz starih sort

našom razložo, naj razmijo, pa do vsaki sadovnjak sem šeu. Zdaj tej mladi, steri dejo za nami, tej bola vse že prejk interneta delajo, ka je dobro, samo zato je itak nej tisto, gda osebno se srečaš z lidami pa en špricer spiješ ali kavo. Tau je čisto drugače, gda leko človeka v oči

- *Tau si pravo, ka si v penziji. Kak vözdržiš tau, vej pa ti si taši, steri si vsigdar na pauti biu?*

»Sin je zdaj prevzeu doma turistično kmetijo, ge ma kaj pomagam, če je dosta dela pa gda trbej, te organiziram prireditve. Samo vejš, kak je tau, mladi majo svojo misel

pa dosta vse nači delajo kak mi starejši. Drugače me pa še dosta lidi zove, ka bi küpli cepike ali aj njim svetujem, ka pa kak trbej delati, aj načrte napravim za sadovnjak, tak ka zato še mam delo zavolé. Zdaj mam v Sloveniji edno zvezo za sadjarska društva, tam sem tü član odbora, gde razne predstavitve mam. Tak človek zato vsigdar nika drega pa dela, vsigdar ma niše brige pa te vejn ne brodi tak na beteg tö nej, kak če bi vsigdar doma biu. Imeu sem dobre profesore, steri so isto povedali, kak v cerkvi predgajo, ka če te stoj s kamnom meče, ti ga nazaj lüči s krüjom, ge sem tö tak, če koma ne morem pomagati, lagvo njemi ne bom napravo. Tau je meni ena, kak se pravi, vrlina, pa probam tak živeti. Dostakrat meni pravijo, da drejvge sadim, ka komi sadim vej pa že sem stari. Te njim pravim, ge sem tü drejvge najšo, saditi moraš skaus, zato ka za menov pridejo, aj tö majo tau pa tau drejvo, če gli se zdaj malo sadi tej stari sort drejv.«

- *Tebi kak sadjari je stero sadje ali drejvo najbola všeč?*

»Tau je tašo težko pitanje, ge sem bola ljubitelj nejsladkoga, vino tö bola samo kisko pijem, zato pa bola te stare sorte djaboke bi pravo, ka so mi všeč. Tau je tašo, kak če bi dosta žensek vido, pa bi mogo prajti, stera je najlepša. Vse so lejpe.«

- *Če bi za tau nauvo leto leko emo edno željo, ka bi tisto bilau?*

»Kak sadjar bi tau pravo, aj dobro vrejmen baude, pa zdravje aj mam, tau dvaujo bi si želo.«

Karči Holec

V SPOMIN ŠTEFAN KUTOŠ 1951 – 2017

»Pri meni, žal, vse slabše. Težko pišem, težko govorim ... Lp!« (13. november 2017; 11.50^h). Zelo zgovorne besede po e-pošti na vprašanje, kako se počuti.

In čez dober mesec, v drugi polovici decembra: »Štefan je ponoči umrl,« s tresočim, žalostnim glasom sporoči njegova Maca. Čeprav pričakovana novica, pa zato nič manj boleča. Mine nekaj trpkih dni, in naš Pištek, samo tako smo ga poznali v Peskovcih, je pokopan, kakšnih dvesto metrov nad domačijo, kjer se je 3. februarja 1951 rodil in kamor se je najprej zaradi dela na Radiu Slovenija vračal morda enkrat na mesec, zadnja leta pa vse pogosteje, skoraj vsak teden. Kako kratka pot od rojstva do smrti, od tedaj, ko »smo« in, ko »nas« več ni.

Naša pogosta družjenja so se začela morda pred petimi leti, pri meni in pri njem. Sproščujoči pogovori o cveticah, sadnem drevju, pticah – goričkem svetu, v katerem je bil rojen in kamor se je vračal, bi se morda za stalno vrnil, vendar ga je prehitela smrt. Zdaj počiva na peskovskem pokopališču, njegovi družinski člani so ostali v Ljubljani in na Primorskem.

Prav neverjetno, s kakšnim zanom, zanimanjem in tudi z zelo raznolikim znanjem je živel z naravo, z Goričkim in Porabjem. Vzradostile so ga najmanjše stvari, cvetje na vrtu in okoli hiše, redke ptice, ki so se začele vračati, še posebej upkaš in zlatovranka. Nešteto dni in noči je preživel v naravi, poslušal ptice, s ponosom pripovedoval o srečanjih z njimi. Zlasti v letih, ko so začeli prihajati na Goričko člani Društva za opazovanje ptic pevke Slovenije. Če je le utegnil, se jim je pridružil, ko so spremljali po več letih prvi rod zlatovrank v Ledavskem dolu, skovikov, uharic, drugih znanih in manj znanih ptic. Na Gornjem Seniku smo skupaj spremljali predstavitev knjige *Ptice Goričkega*, ki sta jo napisala Katarina Denac in Primož Kmecl. Sodeloval je pri nastajanju prve tovrstne knjige o pticah na Goričkem in v Porabju, knjige, ki je na strokovni ravni predstavila pomemben del bogate

narave tega mejnega dela dveh držav, ki je bil v ornitološkem pogledu precejšnja neznanka. Bil je tudi lovec, toda ne zato, da bi plenil

divjad, marveč zato, da je večere in noči preždel na preži, poslušal in užival v naravi, živel z naravo, z ljudmi v rojstni vasi. V pogovorih se je vračal v mlada leta, imel vizijo, kako v pisani besedi ohraniti zanamcem preteklost majhnega kraja.

Štefan Kutoš je leta 1969 začel delati na Radiu Slovenija. Diplomiral je na Fakulteti za sociologijo, politologijo in novinarstvo. Začel je kot novinar, bil urednik, odgovorni urednik politično-informativnega programa, direktor Radia Slovenija, pozneje pa urednik I. in III. programa. Več let, vse do zadnjega, je bil urednik oddaje *Podobe znanja*, v kateri se je posvečal prikazovanju dela slovenskih in zamejskih, tudi porabskih znanstvenikov in pomembnih osebnosti. Oddajo je ustvarjal premišljeno, z občutkom, znanjem in smislom. Nanjo je bil ponosen in skozi njo je povezoval in prepletal generacije pomembnih osebnosti, znanstvenikov. Pisal je v revijo *Lovec* in druge publikacije ter prevajal prozne tekste iz jezikov nekdanje Jugoslavije.

Štefan Kutoš je bil človek, ki ga je odlikoval izjemen zdrav razum, zelo izobražen na različnih področjih, njegova posebna odlika so bile preudarne odločitve, s katerimi je na nacionalnem radiu skoraj 50 let oblikoval vesti, poročila in svoje priljubljene reportaže. Poslovilni govor je sedanjí direktor Radia Slovenija Miha Lampreht sklenil: »Sam, sam, sam moraš biti, v večnosti sebe in sebi več-

nost odkriti, svoje prozorne poti v brezdaljo razpreti in mir z onstranske pokrajine vase ujeti.«

Proti koncu lanskega leta sem v Porabju v spomin Milanu Vincetiču napisal: »S težkim srcem in prijaznim spominom na najina družjenja se peljem mimo stanjevskega doma, kjer si živel in ustvarjal, razmišljal, načrtoval in umrl. Okna so temna, kmična, za zmeraj. Enak občutek imam, ko s soboškega balkona pogledam zvečer čez cesto v okna, za katerimi je živel in

delal najin prijatelj, prevajalec, urednik in pisatelj Jože Hradil. Odšla sta in hkrati s svojim delom ostala v našem spominu. Zagotovo«. Tedaj nisem hotel verjeti, čeprav sem slutil, da se bom tako hitro vozil mimo temnih oken, za katerimi sem Te, Pištek, slutil, ko sem se peljal mimo. Najina, naša miza na peskovskem dvorišču te bo čakala tudi poleti, čeprav ne boš tam, fizično tam, a v resnici – tam, z nami ... dokler bomo mi prihajali tja ...

Ernest Ružič

Dobrodelni koncert za bolnega otroka

Družina Szél se je pred desetimi leti naselila v Monostru, mladima zakoncema sta se rodili dve hčerki. Starejša že obiskuje vrtec, pri mlajši so – ob kontroli koordinacije gibanja – odkrili obsežen tumor na možganih.

»26. septembra lani so v Budimpešti odstranili del tumorja, operacija je trajala 6 ur,« se spominja na dogodke oče Péter. »Po daljšem iskanju smo v Avstriji našli bolnico, kjer obstaja terapija za neodstranjen del tumorja. 7. decembra so hčerki vsadili posebno žilo, preko katere dobiva specialno terapijo.«

Družina se bori s časom, kajti najbolj pomembna terapija se

Skupina Húrfúzió

lahko začne šele po tretjem letu starosti deklice, to pa bo komaj septembra 2018.

Nekatere monoštorske skupine so se odločile, da bodo družini pomagale z dobrodelnim koncertom, ki so ga organizirale v pivnici Zöldfa, ki se je napolnila do zadnjega kotička. Udeležence je pozdravil pobudnik koncerta László Kern, ki je povedal, da je družini pomagalo že do zdaj več sto ljudi z manjšimi ali večjimi prispevki. Nastopajočim – ansamblom Húrfúzió, Hendikep in Médincasajna – in obiskovalcem se je pred koncertom zahvalil oče dveletne deklice.

Prispevke za terapijo Kate Line Szél lahko nakazete na naslednji račun:

OTP Bank, 11773470-01014996-00000000

L.R.H.

... DO MADŽARSKE

45 milijonov forintov za
obnovo zamejskih kulturnih
spomenikov

V okviru načrta Rommer Flóris je vlada namenila 45 milijonov forintov za zaščito zamejskih kulturnih spomenikov. Na razpis so prejeli 25 prošenj v vrednosti 101,6 milijona forintov. Odbor se je odločil za obnovo 16 stavb, projekti se morajo končati do konca junija letos. Dvanajst kulturnih spomenikov se bo obnovilo na Erdeljskem v Romuniji, trije na Slovaškem in en spomenik v Podkarpattju v Ukrajini. Večinoma – razen dveh – gre za sakralne spomenike, povezane z madžarskimi skupnostmi v zamejstvu. V večini primerov so v tako slabem stanju, da bi – če jih ne bi začeli obnavljati – lahko prišlo do propada le-teh. Prav zaradi tega bodo pri večini stavb zamenjali ali obnovili streho, pri nekaterih se bo začelo restavriranje notranjih umetnin. Gre za objekte, ki so povezani z identiteto tamkajšnjih madžarskih skupnosti.

Nova volilna skupina

Nekateri bivši politiki, ministri in javni akterji so ustanovili novo volilno skupino, ki so jo poimenovali Volimo 2018! (na kratko V18!). V njej ima pomembno vlogo bivši zunanji minister in unijski komisar Péter Balázs, ob njem se pojavljajo še znana imena kot recimo bivši guverner narodne banke Ákos Bod Péter. Skupino je ustanovilo 11 članov, večinoma člani bivših vlad. Čeprav so imeli v času tranzicije različne poglede na to, kako naj se razvija država, trenutno menijo, da zahtevajo državljani znatno več sodelovanja na opozicijski strani, kot jim ga nudijo obstoječe opozicijske stranke. Po njihovem se spleča postaviti in podpirati skupne kandidate opozicije, le na tak način bo imela možnost demokratična stran, da pride do spremembe vlade. Po mnenju Balázsa, če se bo nadaljeval sedanji režim, ki temelji na osebnih stikih, potem se bo ustalilo družbeno-gospodarsko nazadovanje države.

Če rad delaš, te je nej žmetno delati

Možaka Karla Kranjca iz Nuskove že dolgo lejt poznám, zato ka dostakrat so odli, odijo v Porabju pa pri nas na uredništvu tō, gda novine Porabje nutplačüvajo. Dapa najbola vejn zato odijo sé prejk, ka živlenjsko partnerico iz Slovenske vesi majo. Kak sem že piso, dostakrat sem je srečo pa sva se pogučavala, dapa itak sem skur nikanej znau od nji, še tau nej, ka gde so doma. Zdaj po nauvom leti, gda so prišli na uredništvu, sem je malo začno spítavati za novine. Tau sem včasín vpamet vzejo, ka nagnauk tau vse, gde so oni delali pa odli pa ka so preživeli, dolanapisati ne more, ka te bi cejle novine samo od nji pisale.

- *Gospaud Kranjec, tau vejm, ka ste doma nejdaleč kraj od meje, dapa tau ne vejm, iz stere vesi ste vi doma?*

»V Nuskovi živem, gde sem se naraudo pa gorzraso, po osnovni šauli sem pa v Maribor odišo v poklicno šaulo za avtoklepara. Tri lejta sem v šaulo odo, potistim sem pa tri lejta v TAM-i delo, v tovarni avtomobilov.«

- *Tau je velka fabrika bila?*

»Tau je redna fabrika bila, leta 1965 je več kak pet gezero lüstva delalo tam. Delali so dvotonske male tovarnjake, te vekše tovarnjake, pa delali smo te še kombije tü. Ge sem tam delo, gde smo kombine redli, delo sem, ka je trbelo, zato ka prva se je vse bola ročno delalo. Vrata sem vōštemplo, samo tau vse trbelo obrezati z zračnimi škarjami. Ta tovarna je tistoga časa delala za našo vojsko tovarnjake pa za egiptovsko vojsko. Tisti tovarnjaki so meli kak pejssek barvo, naši so pa zeleni bili,

za Južno Ameriko ka smo delali na tovarnjake, smo še vitle delali naprej. Zvün tauga so se še delali avtobusi, samo te so v Ljubljani pa Novom Sadi sestavljali.«

Karel Kranjec iz Nuskove že duga lejta šté naše novine

- *Kakšne motore so mela ta vozila?*

»Te motore so delali sami v TAM-i, tej motori so bili od firme po licenci Deutz.«

- *Dobro je bilau v tau tovarni pri TAM-i delati?*

»Zakoj pa nej, vejpa plača je tü nej slaba bila, drügo pa tau, če rad delaš, te je nej žmetno delati. Tau tovarno, kak zidino, je že Hitler gorpostavlo, ne vejm, če so že kaj delali ali so samo steli, zato ka te je njema že dolapreklo. Tak so te po bojni začnili delati tovarnjake pa cejlak do devetdeseti lejt je tau šlau, dočas ka je Jugoslavija nej razpadla.«

- *Kak dolgo ste delali v fabriki TAM?*

»Tak do leta 1971, zato ka te sem v Nemčijo odišo, mislo sem tam delati, samo sem vizo nej daubo. Naši so nej püstili, zato ka sem šaulani biu pa so tau steli, aj doma delam. Za dva kedna so mi pa poslali, če mo sto v Švici delati gradbeno. Samo ge sem pravo, če so me v Nemčijo nej pistili, te v Švico tō nemo šau. Tak sem te doma

austo pa sem v Avstrijo v Fehring üšo delat, skur deset lejt. Te sem odišo v Soboto v Panonijo delat na šest pa pau lejt, tam smo kotle, obračalnike, vrtné kosilnice

delali po seriji gezero komadov. Tü je bila lepša plača kak v Avstriji tistoga časa, tau je bilau nin tam od leta 1984 do devetdesetoga. Gda je tau že tō vse h kraji šlau, te sem nazaj odišo v Avstrijo, gde sem prlej delo, kak so piščence kolali pa pakivali. Gda je stari lastnik več nej lado, mladi je nej emo šaule za tau, vnukec pa nej sto delati, te sem v edno drügo ves odišo, tü so ranč tak piščance kolali pa pakirali kak v prvom mesti, pa te od tistac sem v penzijo odišo.«

- *Gvüšno dobro znate nemški, če ste tak dolgo vanej delali?*

»Nej, zato ka name je nemški jezik nikdar nej zanimu, dobro telko zato znam, ka me ne morajo odati. Ovak me pa bola zanimu češki jezik, ka se ga dobro znau.«

- *Zaka ranč češki jezik?*

»Zato, ka tam sem dostakrat odo, vejn več kak osemdesetkrat. Emo sem edno kolegico, prijateljico pa zavolo tauga sem se telko vozo na Češko, sprvoga s cugom, sledkar pa že z avtonom.«

- *Kakšni avto ste meli?*

»Vsigdar škodo, najprvin škodo100 leta 1980, te škodo120LS, škodo Favorit zdaj pa škodo Fabio. Prvi trge so nej nauvi bili, potistim pa že, samo pa z vsemi avtoni sem biu zadovolen. Ranč tak s Fabiov, stero sem nauvo küpo pa zdaj je petnajset lejt stara, je pa prejk dvejstau šestdeset gezero kilometrov prevoženo z njauv pa še nikanej trbelo menjavati, samo termostat. Tak ka tau mo emo, dočas mo vozo, najgeri sem, kelko vōzdrži. Mena se škode vidi-jo, dobre so, malo trošijo pa so nej tak fejt drage.«

- *Pa kakšni so bili TAM-i, ka ste je delali?*

»TAM-i so tō dobri bili, močna konstrukcija je bila, nej zaman je vojska tō te mejla, te so še močnejši plej nūcali kak gnesden. Vekši tovarnjaki so tak žmeten blatnik meli, ka ga je eden nej mogo zdigniti, nej kak gnesden, da je že vse s plastike.«

- *Vi doma v Nuskovi v rojstni hiši živete?*

»Edna sestra je doma v Nuskovi, skur v sausedi, brat je pri Svetom Juriju, edna sestra je pa paulak pri Čateži v Stari vasi, tak ka ge sem pa doma austu.«

- *Vi ste bili najmenši?*

»Nej, ge sem biu tretji, brat pa najmenši, zato ka so sestre bile najprvin.«

- *Sprvoga ste na Češko odli, sledkar se je pa vse spre- menilo, pa ste na Vogrsko začnili odti, kak je tau?*

»Najprvin sem se na Vogrsko z biciklinom pripelo kaulivrat prek Avstrije, gda je še nej biu mejni prehod, tau je bilau sedemdesetprvoga leta. Gda sem v Monošter prišo, kak so ciglence bile, so me že stavili pa so me

vprašali, kama dem. Nikan nej, sem pravo, samo se tak kauli pelam, dapa tak čüdnome je še vejn desetkrat pito. Naslejdnje mi je te tak pravo ka naprej ne smejm, proto Slovenske vesi, samo tak, če koga mam, dapa v državi ta leko idem, kama škem.«

- *Gfa so se meje odprle, te ste že bola redno odli?*

»Te sem že večkrat prišo, dobro sem se pozno z Vendelom Šuličom z Gorenjoga Senika pa če je kaj trbelo v bauti prevajati, te sem ge njega s seuv zejo. Prejk njegga sem se s svojov spoznal, zato ka Vendi njau je pozno, dapa te še telko, ka sva se samo vidla. Sledkar gnauk, gda so Porabski dnevi bili, te sva se redno spoznala leta 2004. Zdaj že mava edno hčerko, stera je dvanajset lejt stara pa v sedmi razred odi. Mi v Nuskovi živemo, v slovensko šaulo odi, vse razmi vogrski, dapa gučati neške.«

- *Leko ka v Nuskovi živeta, dapa dosta odita nazaj v Porabje.*

»Dostakrat smo prišli, bilau tak, ka na mejsec po staukrat, njau je trbelo skaus k doktoru voziti, očo je trbelo voziti, zato ka je doma pri nas biu. Zdaj je že menja, če vsakši tri kedne na kakše injekcije ali po vrastvo prideva.«

- *Zdaj ste že v penziji, časa je zadosta, mate kakšni hobi?*

»Začetka sem dosta knjig šteu, te sem gobeline šivo, vejn tak stau falatov sem napravu. Zdaj mi pa že najbole na živce idejo te križanke reševati, zato ka tau je pri meni že malo beteg, če začnem, nemrem taknjati.«

Karči Holec

Slovenija, od kéc lepote tvoje ... - 1.

PREJK MÜRE, PREJK DRAVE, PREJK SAVE

Če geste kaj lejpora, ga je vrejdnó večkrat videti. Tau je eške bole istina, če leko zmejs tau lejpo pokažemo komi drugómi tó, šteri je te lepote eške nej vüdo. Tak sem si vsikdar brodo, gda sem pauzvo svoje madžarske padaše, aj pridejo z meuv na dukšo paut po Sloveniji, pa v par dnevaj spoznajo

na bližanjom cintori z madžarskimi pa slovenskimi napisi počivajo v méri.

Z Goričkoga se je začnila poš-tija spüščati prauti centri pomurske krajine *Murski Soboti*. Na dukši potaj prejk Slovenije se je tam mujs staviti, vejpa tam se leko kúpijo vinjete za avtoceste (autópályama-

smo prišli v štajersko vesnico *Veržej*. Čakala nas je paut po maloju gaušči, pa smo že bili pri Babičovom mlini. Pravijo, ka je tau eden sami mlin na Müri, v šterom eške gnes pšenico, dino pa žito melejo. Prva, kak bi staučili v leseno zidino, smo se čüdivali njenomi velkomi potači z lesá, šteroga je gnala voda, ki je odplavila že dosta mlinov v preminauči cajtaj.

Starejši lidgé gučijo, ka je inda svejta samo tisti pravi pojep biu, šteri je leko kamen s štajerske strani prejk na vogrski bregj lüčo - müva s padašom sva po tej reguli nej bila prava legéna. Staučili smo v mlin pa vidli indašnju tehnologijo za mletje, cejlak bejli mlinar pa nam je z veseldjom audio par kil dinske mele.

Guti so nam od bejlóga praja süji gratali, zatok smo se prejk prlečkoga varaša Ljutomera odpelali v *Jeruzalemske gorice*. Gda smo po krivi poštijaj prišli na mali vrejek z vesjauv Jeruzalem, smo venak tak bili kak indašnji vitezi, šteri so na pauti prauti Svetoj deželi svoj šator za vsikdar v etoj krajini postavili. »Tau je naš Jeruza-

se napautili prauti tistoma slovenskomi varaši, v šterom že najdukši čas lidgé živejo. Grad na *Ptuji* nas je s svojoga brega že od daleč pozdravlo, mi smo se pa batrivo podali v center varaša. Kulturo smo njali malo ozajak, v prvóju pekarni smo si kúpili mesne »bureke«. Če rejsan je tau nej slovensko gesti, ga leko gnes kúpimo na vsikšom kiklej v Sloveniji. Spečeni je z listnatoga testá, največkrat ga napunijo z mesaum ali škipkami.

je čako z zadvečerašjim suncom. Mi smo se pa odpelali gor na stari grad, gde je biu parkplac pun avtonov. Odišli smo na tisti konec grada, gde se najlepše vidi Celje s svojov zelenov rekov Savinjov, gde se lepau kaže šurka raven srejni štajerski bregauv. Na gradi smo najšli eden mali veštak za druknivanje (tiskarno), gde nam je majster raztomačo indašnju (Gutenbergovo) štamparijo. Gda smo pili svoj kafej v kavarni, so ranč nutstaučili

»Ne pelaj tak brz, Müra, moji dni« - V. Kreslin

njene najlepše bregé pa vodé, najbolje erične varaše pa zidine ino najbolje žmano gesti pa piti. Gda pišem té reči, je vanej kauli nule mrzlo pa se rad spominam na tiste tople lanjske augustovske čase, gda smo se trgé, z ednim padašom pa ednov padaškinjov, ednoga sobotnoga zranka vseli v avto. Mašin je biu pun pakov, pa če rejsan je nej sto včasik vužgati, donk smo se napautili. Pripravljali smo se že več lejt, lani se pa je donk prišikalo, ka smo bili v gnakom cajti na dopusti.

V Slovenijo smo nutstaučili pri maloju dvojezičnoju vesnici Prosenjakovci. Vsikdar gnaka madžarska ravén je začnila ovaška grtúvati že te, gda smo prišli v krajino Órség, kak pa kaže ime slovenskoga Goričkoga, so nas na drugóju strani grajnec čakale gorice pa méki bregauvge. Naš prvi postanek je biu v vesnici *Selo*, gde smo si od blüzi poglednili rotundo, erično krauglo cerkev z lesenov strejov, štero so zozidali eške v cajtaj vogrski Árpádovi kralov. Če rejsan je pauleg cerkve zvonik z malim zvonom, smo ga nej povlejkli, aj pokojni

trica). Če pa je že popotnik v tom varaši, se leko pela do Szapárynovoga grada z lejnim sobočkim parkom pa pogledne prauti evangeličanskoju cerkvi prejk senčavoga drevoreda. Gda pa se pela prejk središče varaša, ma majütajo železni

Tau bi vidli gnes celjski grofi s svojoga grada

osloboditelski sovjetski sodaki pri svoji velki štükaj.

Za frtau vöre smo bili že na gzerolejtnóju grajneci med Vogrskov pa Štajerskov. Prejk Müre smo se pelali pri Dokležovji, velka voda nas je pozdravljala z zeleno-barnastov farbov. Gvüšno smo se pelali prejk pet-šest mostauv, prva kak

lem,« so pravli pa lekar so istino meli, vejpa bregauvge, vseposedik posajeni z grauzdjem rejsan dajo brodit, ali je Baug tau zemlau nej za sé stvauro. Kauštali smo dejci žmanoga »šipona«, pa se vküper s francuskimi vitezi smejali: »ci bon, ci bon« (»tau je spoj dobro«). Če rejsan smo že lačni bili, smo

Od obóda pauleg varaške iže (na šteroj so med drugov svetovnov bojnov visale radeče zastale s klükastimi križi) smo nazajdobili mauč. Depa nej telko, ka bi splezdili gor na grad, šteri kralüje nad Dravov, liki smo si raj od zvüna poglednili cerkev svetoga Djürina. Tá má ejkstra törem pa pred seuv stari nagrobni kamen iz rimski časov, na šteroga so v kmični cajtaj srednjoga vóka vöobesili lidi, štere so steli ošpotati. Eške dobro, ka smo na glavnom trgi vöopitali lüstvo, kak se pride vó s Ptujá, vej so pa obnavljali glaven maust prejk Drave. Pelati smo se mogli več kilometerov kauli do drugoga mostá, s pomočjauv nape (zemljevida), navigatora pa čednoga telefona smo donk najšli paut vó z varaša.

Naša padaškinja se spoj bogi avtoceste, zatok je bila rada, gda smo se končno pripelali v *Celje*. Tretji najvejši slovenski varaš, dom celjski grofov, nas

gostüvanjčarge, steri so bili že en malo po podnevi veseli pa glasni - vej se je pa njini padaš ženo.

Paut pri Savinji nas je pelala nimo (najbole) eričnoga slovenskoga varaša *Laškoga*. Če tau rejč povejmo gde koli po Srednjóju Evropi, gvüšno vsikšoma na pamet pride žmano slovensko pivo, mali štajerski varaš pa zvün britkoga piti eške od termalnoga turizma tó živé.

Slejdnji tau poti do Ljubljane pela v dolini veuke reke Save. Človik se samo čüdiva, kak so na nikóju prišli nekda cvetaüci varaši, gde so inda z zemlé kuln vökopali. Eden slejdnji memento je visiki raur (drügi najvišiji v Evropi), šteri je pomago, ka aj bi dim nej v varaši *Trbovlje* austó.

Prvi den naše poti se je končo v glavnom varaši Ljubljani, ka smo pa tam vidli, aj bau edna drüga, nauva pripovejst.

-dm-

Pohod med Būdinci pa Andovci

»BAUG VAS MA RAD ...«

Tak je pravla direktorica parka Goričko *Stanka Dešnik* enomi od glavni organizatorov Pohoda trej kralov po dolaj pa bregaj *Vendeli Židoni* v Andovcaj, gda

pa pau leti, on je zatok že malo ojdjo, dapa da se je naveličo, sta ga oče ali dejdek nesla v šinjeki. Pa prišla sta dva busa tō, eden iz Slovenske Bistrice, drugi s Ptuja.

Na začetki v Būdincaj

je poglednila po prevnaugo lidaj, steri so se podali na več kak 12 kilomejterov dugo paut od Būdinec do Andovec pa nazaj. Gvūšno je mislila na prelejpo vrejmen tō, vej pa 6. januara je tak lepau sunce sijalo, ka bi človek mislo, ka je že marciuš ali apriliš.

»Glej, čūda naroda ide,« je pravo eden od pohodnikov svojomi padaši na dvorišči būdinskoga vaškoga doma. Na būdinski pohod prejk meje – gvūšno, ka tau tō vlečé lidi – je na trej kralovo priš-

Pohodniki so lepau počakali na svoj red v Andovcaj

Kakšna župa je tau, so spitavali

lo kauli 250 – 280 lidi, kakkoli je na tisti den bilau več pohodov tak po Prekmurji kak v Porabji. Največ je bilau srednje generacije pa starejši, dapa bili so mladi pa mlajši tō. Najmenkši – oča ga je v kenguruji noso – je vejndrik eške samo kauli enoga leta star bijo, drugi najmenkši pa dve

Organizatori na slovenski strani – Kulturno umetniško društvo Budinci – so pohodnike počakali s pijačo (vrauč čaj, kūjano vino, dapa ponidili so kaj bole krepkoga tō) pa s pokaraji. Dapa bilau je kaj za videti tō, živi betlehem z Jezušom, Marijo, Jaužefom, s pastiri pa trejmi krali je letos čako

pohodnike že na začetki pohoda pri vaškom daumi.

Po pozdravni besedaj *Vendela Židona* – steri je pohodnikom zaželo srečno nauvo leto – pa župana občine Šalovci *Iztoka Farteka* so se pohodniki napautili na več kak 12-kilomejtersko paut. Najprva so se stavili na nekdanjši karavli (stražarnici), potejm so po bivšom mejnom pasi pa prejk andovski gošč prišli do stare andovske domačije, gde so ji – kak soorganizatorge pohoda – počakali členi Porabskoga kulturnoga in turističnoga društva Andovci. Malo blatne, malo trūdne, dapa vesele pohodnike je pozdravo predsednik društva *Karči Holec*, steri je na kratki povedo od Ando-

Zeleno zlato iz Slovenske vesi

Smo v Slovenski vesi pri pavri Ferenci Dončeci (Sklauštjini), v kūnji nas pozdravita gazda pa njegva žena Irinka. Kak sedimo kauli velkoga staula, me večkrat vōpopravijo, ka prej tikvino goškice ne »pucamo«, liki lūpamo. (Avtor članka je Madžar, ki je v Porabje prišel pred nekaj leti, zato ne pozna »terminologije«. op. urednice). Tetica Irinka nam ponidi kupice, v nji je domanja jabolčna palinka. Koštavamo go, dapa samo pomalek, ka ništrni lūpajo goškice z ostrimi naužici.

Pri Sklauštjini so veselo lūpali

»Tikvi, iz steri smo vōspucali goškice, narejžemo ali nasejkamo pa je spolagamo z živinov, nika ne pride na kvar. Gvūšno vsakši vej, ka je tikvini oli nej samo za šolato, liki je – če ga redno pidjemo – vrastvo tō,« pravi hižni gospodar. »Zatok pa té oli vse bole iščejo tū pri nas v Porabji. Tak pravijo, ka iz tisti gošcik, stere nejmajjo lupinja (golice), ranč zdravilna mauč fali, če rej-

Te pogače so tak lejpe, ka se človeki sline cedijo

san ma tisti oli lejpo farbo pa dober žma. Zatok mi ešče mamō goškice, stere lūpati trbej. Istina, ka je z njimi dosta dela, dapa takšoga ipa smo bar vkūper pa se malo pōgučavamo.»

Ženske malo redeče gratajo, gda se kakšna bola »mastna« štorija ali vic pripovedata, dapa potistim že one tō znajo povedati kaj nesnajžnoga.

Gda smo vōolūpali zadnjo drvenčico, ka so meli zmōčano za tisti večer, mi možak Feri spakivajo dve vōlki prgiški že posūšani gošcik, za vrastvo, mi pravijo. (Iz nji sem speko tak dobre goškickove pogače, ka smo si vse prste polizali.)

Na lūpanje pa je še čako vōlki žakeu gošcik, tau pomeni, ka do sausedge še par večerov vkūper ojldi. Kak se napravi iz posūšani gošcik oli (bučno olje)? Tau pa je že druga zgodbā.

Marijana Sukič

L. R. Horváth

PETEK, 12.01.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 12.00 Ugrižnimo znanost: Znanost v letu 2018, oddaja o znanosti, 12.30 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, Točka preloma, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.10 Duhovni utrip: Čitalnica svetega pisma, 16.25 Naš vsakdanji kruhek: Konkurenca, slovenska nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Slovenski magazin, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.10 Pujša Pepa: Nova hiša, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Noč Modrijanov 2014: Lepo je biti skupaj..., 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 23.00 Ženska zadeva, francoski film, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.10 Info-kanal

PETEK, 12.01.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.20 Odmev davnine: Gorska bitja, izobraževalna oddaja, 9.00 Hišica v preriji (VII.): Sylvia 1. del, ameriška nadaljevanka, 9.50 Alpski magazin, 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: alpska kombinacija, smuk (M), 11.50 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, kvalifikacije, 13.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: alpska kombinacija, slalom (M), 14.45 Biatlon - svetovni pokal: štafeta (M), 15.50 Magazin Fifa - Pot v Rusijo, 16.30 Halo TV, 17.20 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 17.55 Deskanje na snegu - svetovni pokal: paralelni slalom, 20.00 Oddaja o evropskem prvenstvu v rokometu, 20.20 Rokomet - evropsko prvenstvo (M): Hrvaška : Srbija, 22.00 Zvezdana, 22.45 Večer v Palladiumu (II.), 23.35 Glasbeni spoti, 0.40 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, kvalifikacije, 2.20 Rokomet - evropsko prvenstvo (M): Hrvaška : Srbija, 3.55 Zabavni kanal, 5.05 Glasbeni spoti

SOBOTA, 13.01.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.50 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 11.40 Tednik, 12.40 NaGlas, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.35 Mame: Gostja, slovenska nanizanka, 15.00 Ambienti, 15.30 Profil, 15.55 Cesarjev kuhar, japonska serija, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Mestne promenade: Izola, dokumentarna serija, 17.45 Pogled na ..., dokumentarna oddaja, 18.00 Sladko življenje z Rachel Allen: Čokoladno razkošje, 18.30 Ozare, 18.40 Kalimero: Skrivna naloga, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.05 Kapitan Fantastični, ameriški film, 22.00 Prevara (III.), ameriška nadaljevanka, 23.05 Poročila, Šport, Vreme, 23.35 Dekle, ki se je igralo z ognjem, koprodukcijski film, 1.45 Profil, 2.10 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.40 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 3.30 Info-kanal

SOBOTA, 13.01.2018, II. spored TVS

6.15 10 domačih, 7.00 Najboljše jutro, 8.10 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 9.15 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 10.40 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (Ž), 11.35 Smučanje prostega sloga - svetovni pokal: smučarski kros, 12.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (M), 13.30 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski teki, sprint, 14.00 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, 16.15 Biatlon - svetovni pokal: štafeta (Ž), 17.05 Rokomet - evropsko prvenstvo (M): Nemčija : Črna Gora, 19.00 Rokomet - evropsko prvenstvo (M): Makedonija : Slovenija, 21.20 Derren Brown: Ukane: Kako uganiti, kaj je na sliki?, 22.15 Božič s Kylie, koncert iz Royal Albert Halla, 23.45 Glasbeni spoti, 0.45 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, 2.30 Rokomet - evropsko prvenstvo (M): Makedonija : Slovenija, 4.10 Zabavni kanal, 4.55 Glasbeni spoti

NEDELJA, 14.01.2018, I. spored TVS

7.00 Živ zav, otroški program, 9.05 Govoreči Tom in prijatelji, ris., 9.15 Džamila in Aladin, angleška otroška nanizanka, 10.00 Nedeljska maša, 10.55 Prislunimo tišini, izobraževalna oddaja, 11.25 Obzorja duha: Orgle in orglice, 12.00 Ljudje in zemlja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Noč Modrijanov 2014: Lepo je biti skupaj..., 15.05 Blodnje, nemški film, 16.45 Kino Fokus, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.15 Vita Mavrič: Sprehod - večer brezčasnih šansonov, 18.40 Zmajci zmaj: Izginule barve, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme,

20.00 Mame: Avdicija, slovenska nan., 20.25 Modna hiša Velvet (IV.): Več kot le lep obraz, španska nad., 21.55 Intervju, 22.45 Poročila, Šport, Vreme, 23.15 Rodbina Trump, britanska dok. oddaja, 0.05 Za lahko noč, 0.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.40 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.35 Info-kanal

NEDELJA, 14.01.2018, II. spored TVS

6.00 Duhovni utrip: Čitalnica svetega pisma, 6.15 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 7.25 Slastna kuhinja, 8.00 Glasbena matineja, 8.50 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 10.10 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 1. vožnja, 11.10 Alpsko smučanje - svetovni pokal: superveslalom (Ž), 12.15 Biatlon - svetovni pokal: skupinski start (M), 13.10 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 2. vožnja, 14.10 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, 16.15 Smučanje prostega sloga - svetovni pokal: smučarski kros, 17.20 Biatlon - svetovni pokal: skupinski start (Ž), 18.15 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski teki, ekipni sprint, 19.20 Slovenski izbor za tekmovanje Evrovizijski mladi plesalci 2017, 19.55 Evrovizijski zbor leta 2017, Carmen manet, 20.00 Žrebanje Lota, 20.20 Rokomet - evropsko prvenstvo (M): Islandija : Hrvaška, 22.00 Goljufija (I.), danska nadaljevanka, 23.00 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, 0.50 Vita Mavrič: Sprehod - večer brezčasnih šansonov, 2.05 Glasbeni spoti, 3.05 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 1. vožnja, 4.00 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 2. vožnja, 5.25 Glasbeni spoti

PONEDELJEK, 15.01.2018, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.15 Sladko življenje z Rachel Allen: Čokoladno razkošje, 10.45 10 domačih, 11.20 Vem!, kviz, 12.05 NaGlas, 12.25 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Sveto in svet: »Spet dati dušo Evropi«, papež Frančišek, 14.30 S-prehodi, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.30 Osmi dan, 16.00 Vokalna skupina Plamen iz Toronta, koncert ob 25-letnici, 16.30 Naš vsakdanji kruhek: Sosedu sosed, slovenska nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 V svojem ritmu: Latino glasba, glasbeno-dokumentarna serija za mlade, 17.55 Novice, 18.00 Young Village Folk: Stoyan in prepelice - Farmo prepelice lahko povežemo tudi s športom, smučanjem in fitnessom, 18.10 Lili in Čarni zaliv, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio City, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.55 Pisave, 23.30 Glasbeni večer, 0.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.05 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.55 Info-kanal

PONEDELJEK, 15.01.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.30 Odmev davnine: Baba, izobraževalna oddaja, 9.10 Andrej Gosar: Mislec v prelomnih časih, dokumentarni portret, 10.20 Halo TV, 11.10 Dobro jutro, 13.45 Derren Brown: Ukane: Kako uganiti, kaj je na sliki? 14.50 Ljudje in zemlja, 16.00 Izzivi - obrt in podjetništvo, informativno-svetovalna oddaja TV Maribor, 16.30 Halo TV, 17.45 Rokomet - evropsko prvenstvo (M): Slovenija : Nemčija, 20.20 Rokomet - evropsko prvenstvo (M): Črna Gora : Makedonija, 22.00 Časnik, hrvaška nadaljevanka, 23.00 Ko se zemlja zdi lahka, nemško-gruzijska dokumentarna oddaja, 23.50 Glasbeni spoti, 0.50 Rokomet - evropsko prvenstvo (M): Slovenija : Nemčija, 2.30 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

TOREK, 16.01.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 11.50 Obzorja duha: Orgle in orglice, 12.30 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Studio City, 14.40 Kino Fokus, 15.00 Lučka - Pitypang, oddaja TV Lendava, 15.30 Fircologi: O skrivnostih v dnevniku, mrtvih podganah in čokoladnem mleku, mozaična oddaja za otroke, 16.00 Jedi za vsak dan z Rachel Allen: Nedeljsko kosilo, 16.30 Naš vsakdanji kruhek: Irena, lahko noč, slovenska nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Piknik s torto: Vincent, risanka, 18.10 Niko: Snežena kepa, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Kjer bom doma (V.), avstralska nadaljevanka, 21.00 Sam svoj: Jože Babič 1. del, dokumentarni film, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 23.00 Spomini: Drago Senica, dokumentarna oddaja, 0.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.30 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.25 Info-kanal

TOREK, 16.01.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.25 Odmev davnine: Vodna bitja, izobraževalna oddaja, 9.05 Village Folk - Ljudje podeželja: Naš raj, dokumentarna serija, 9.35 Prislunimo tišini, izobraževalna oddaja, 10.15 Slovenski magazin, 11.00 Halo TV, 11.40 Dobro jutro, 14.15 Dober dan, 15.25 Športnih 365, pregled športnega leta 2017, 16.30 Halo TV, 17.15 Hišica v preriji (VII.): Sylvia 2. del, ameriška nadaljevanka, 18.10 Tele M, aktualno-informativna oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, 18.55 Iz popotne torbe: Dogodivščine na ledu, poučna oddaja za otroke, 19.25 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.20 Rokomet - evropsko prvenstvo (M): Hrvaška : Švedska, 22.00 Nekaj je v zraku, francoski film, 0.00 Glasbeni spoti, 1.00 Rokomet - evropsko prvenstvo (M): Hrvaška : Švedska, 2.40 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

SREDA, 17.01.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Slastna kuhinja: Palačinke z lososom, 12.00 Pivsave, 12.30 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Intervju, 14.35 Duhovni utrip: Čitalnica svetega pisma, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.35 Male sive celice: OŠ Ljudski vrt Ptuj in OŠ Šmarje-Sap, kviz, 16.30 Naš vsakdanji kruhek: Dobra mačka, slovenska nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Dinotačke: Kar smo prestrašili, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Z druge strani, hrvaško-srbski film, 21.25 Moški, kratki igrani film AGRFT, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.55 Panoptikum, 23.50 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 0.30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.55 Info-kanal

SREDA, 17.01.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.15 Lučka - Pitypang, oddaja TV Lendava, 9.00 10 domačih, 9.50 Hišica v preriji (VII.): Sylvia 2. del, ameriška nadaljevanka, 11.00 Halo TV, 11.35 Dobro jutro, 14.05 Dober dan, 14.50 Vita Mavrič: Sprehod - večer brezčasnih šansonov, 16.15 Umetnostno drsanje: evropsko prvenstvo - moški, kratki program, 18.05 Rokomet - evropsko prvenstvo (M): Nemčija : Makedonija, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Rokomet - evropsko prvenstvo (M): Črna Gora : Slovenija, 22.20 Umetnostno drsanje: evropsko prvenstvo - športni pari, kratki program, 23.25 Glasbeni spoti, 0.25 Rokomet - evropsko prvenstvo (M): Črna Gora : Slovenija, 2.00 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

ČETRTEK, 18.01.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, 11.15 Vem!, kviz, 11.50 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.30 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Sam svoj: Jože Babič 1. del, dokumentarni film, 14.35 Slovenski utrinki, oddaja madžarske TV, 15.00 Težišče - Sülypont, oddaja TV Lendava, 15.50 Prava ideja: podjetje Viar, 16.25 Naš vsakdanji kruhek: Narejeno na Kitajskem, slovenska nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Ugrižnimo znanost: Z oblaki proti podnebnim spremembam, oddaja o znanosti, 17.55 Novice, 18.00 Eko utrinki, 18.05 Zu: Zu in vrtna dirka, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tarča, Globus, Točka preloma, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.25 Umetnost Francije: To je sodobni svet, britanska dokumentarna serija, 0.20 Ugrižnimo znanost: Z oblaki proti podnebnim spremembam, oddaja o znanosti, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.05 Info-kanal

ČETRTEK, 18.01.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.40 Mestne promenade: Izola, dokumentarna serija, 9.20 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 10.15 Ko se tam gori olistajo breze, portret pisateljice Brede Smolnikar, 11.05 Dobro jutro, 13.25 Jedi za vsak dan z Rachel Allen: Nedeljsko kosilo, 14.10 Biatlon - svetovni pokal: sprint (Ž), 15.45 Svetovno prvenstvo v poletih: kvalifikacije, 18.05 Rokomet - evropsko prvenstvo (M), 20.00 Zimske olimpijske igre, dokumentarni film, 20.55 Avtomobilnost, 21.30 Umetnostno drsanje: evropsko prvenstvo - športni pari, prosti program, 23.05 Slovenska jazz scena: Tone Janša Long Way Quartet, 23.35 Glasbeni spoti, 0.35 Svetovno prvenstvo v poletih: kvalifikacije, 2.25 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

TEČAJ SLOVENŠČINE

Zveza Slovencev na Madžarskem
organizira

NADALJEVALNI TEČAJ SLOVENŠČINE.

Tečaj bo februarja, marca in aprila 2018,
enkrat tedensko po 2 uri
(v večernih urah).

Tečaj bo brezplačen.

Rok prijave: 29. januar 2018

Prijavite se lahko po telefonu: 94/380-208

ali na naslednjem e-naslovu:

biserka.bajzek@gmail.com

SZLOVÉN NYELVTANFOLYAM

A Magyarországi Szlovének Szövetsége

SZLOVÉN NYELVTANFOLYAMOT indít

HALADÓK részére.

2018. február-március-április

hónapokban, heti 1 alkalommal 2 óra
(az esti órákban).

A tanfolyam ingyenes.

Jelentkezési határidő: 2018. január 29.

Jelentkezni lehet a 94/380-208-as telefonszámon

vagy a következő email címen:

biserka.bajzek@gmail.com

VABILO

Zveza Slovencev na Madžarskem
Vas lepou zove
na predavanje **Mihaele Hegeduš**
GOVORICA TELESA,
štero de v četrtek, 25. januara 2018,
ob 16.30 vöre
v Slovenskom domi v Monoštri.

Prijte, zanimivo bo!

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Ministrstvo za človeške vire (EMMI), Zveza
Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

SPOŠTOVANI VOLIVCI SLOVENSKE NARODNOSTI!

Državna slovenska samouprava lahko na parlamentarnih volitvah 1. 2018 postavi narodnostno (slovensko) listo.

Na narodnostni (slovenski) listi lahko kandidira vsak volivec slovenske narodnosti.

Tisti, ki bo na narodnostni listi dobil mandat, bo v madžarskem parlamentu zastopal interese slovenske narodnosti bodisi kot poslanec bodisi kot narodnostni zagovornik.

Če Vi ali Vaša organizacija poznate osebo, ki bi omenjeno nalogo – torej primerno zastopanje interesov slovenske narodnosti – lahko opravljala in bi kandidaturo tudi sprejela, Vas prosim, da nas obvestite do 2. februarja 2018 po telefonu: 06-94/534-024 ali po e-naslovu: samouprava@slovenci.hu

Vse nadaljnje informacije dobite pri naši organizaciji.

Državna slovenska samouprava